

Justiškai ir visiškai
D. Dūdėnienė
D. Dūdėnienė

IŠVADA

DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO ZARASŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ MAITINIMO PASLAUGŲ TEIKIMO GLOBOS NAMŲ GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMO

2023 m. rugpjūčio 31 d. №. 32-60

Zarasų socialinės globos namai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. balandžio 15 d. įsakymo Nr. A1-288 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2.2 papunkčio nuostatomis, atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavime.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo analizė globos namuose buvo atliekama naudojant dokumentų analizės metodą kartu su lyginamuoju metodu. Tyrimo metu buvo analizuojami aktualūs vidiniai teisės aktai, reglamentuojantys analizuojamą veiklos sritį, atsakingų už analizuojamą veiklos sritį darbuotojų pareigybių aprašymai, vidaus teisės aktų atitiktis Lietuvos Respublikos įstatymams, kitiems galiojantiems teisės aktams, taip pat buvo apklausiami darbuotojai ir renkama bei analizuojama jų pateikta informacija. Analizės metu buvo vertinama ar globos namuose sprendimų vykdymo, priėmimo tvarka yra reglamentuota aiškiai ir pakankamai; ar ji yra skaidri; ar yra korupcijos apraiškų tikimybė; ar vidaus teisės aktuose įtvirtintos tvarkos ir procesai yra aiškūs, suprantami; ar atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos; ar reglamentuoti procesai nesuteikia per daug diskrecijos teisės vienam darbuotojui, dėl ko gali atsirasti galimybė korupcijai pasireikšti. Globos namų analizuojamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo laikotarpis nuo 2022 metų III ketv. iki 2023 metų III ketv.

Globos namuose gyventojų maitinimo paslauga organizuojama globos namų patalpose, patiekalai gaminami globos namų valgykloje, maitinimo paslauga nėra perkama. Maitinimą globos namuose organizuoja Maisto padalinys.

Globos namų darbuotojai, teikdami globos namų gyventojams maitinimo organizavimo paslaugas ir teikiamų maitinimo organizavimo paslaugų vidaus kontrolę, laikosi Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių maitinimo organizavimą globos namuose. Taip pat globos namų darbuotojai laikosi Zarasų socialinės globos namų gyventojų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo nuostatų, kurios nustato

gyventojų maitinimo organizavimo bendrus reikalavimus, maitinimo organizavimo tvarką, patiekalų pateikimo gyventojams tvarką, valgiaraščių sudarymo tvarką, darbuotojų atsakomybę už tvarkos aprašo nuostatų nesilaikymą.

Globos namuose patvirtinti maitinimo organizavimo teisės aktų nuostatai neprieštarauja nacionalinio lygmens teisės aktų nuostatoms, yra užtikrinamas Lietuvos higienos normų, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro priimtų teisės aktų normų tinkamas vykdymas, naujai priimtų teisės aktų savalaikis atnaujinimas.

Darbuotojų pareigybės aprašymuose ir kituose vidiniuose teisės aktuose aiškiai apibrėžtos darbuotojų atliekamas funkcijas susijusias su maitinimo organizavimu, kompetencijas ir atsakomybes. Teisės aktuose aiškiai reglamentuota, kaip vykdomas globos namuose maitinimo organizavimas, kuomet gyventojai maitinami globos namuose ir, kuomet gyventojai išvyksta į trumpalaikes išvykas. Taip pat globos namų teisės aktuose aiškiai reglamentuotas gyventojui reikalingas pritaikytas maitinimas pagal sveikatos stovį, vadovaujantis gydytojo raštiškomis rekomendacijomis.

3.4. Maisto davinių apskaita reglamentuota Zarasų socialinės globos namų maisto tvarkymo proceso aprašymo ir savikontrolės sistemoje.

Viešojo pirkimo dokumentuose nebuvo nustatytas reikalavimas maisto produktų tiekėjui arba maisto produktų tiekėjo bent vienam padaliniiui nebūti įtrauktam į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sudaromą Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą. Iki sudarant sutartį dėl maisto produktų tiekimo Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos internetiniame puslapyje, www.vmvt.lt, buvo vertinama ar tiekėjas nėra įtrauktas į Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą. Viešojo pirkimo dokumentuose tiekėjų buvo prašoma atitikti kvalifikacinį reikalavimą - Tiekėjas turi turėti teisę verstis ta veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai vykdyti. Kaip įrodymą kvalifikaciniam reikalavimui atitikti, tiekėjas turėjo pateikti bendrovės ar įmonės įstatų dalies ar kitų dokumentų tinkamai patvirtintas kopijas, patvirtinančias tiekėjo teisę verstis atitinkama veikla. Pateikti maisto produktų tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimo tinkamai patvirtintą kopiją.

Maisto produktų tiekimo sutartyje yra numatyta maisto produktų tiekėjo atsakomybė už maisto produktų, neatitinkančių nustatytiems reikalavimams, tiekimą. Prekių tinkamumo vartoti termino galiojimo metu pastebėjus, kad prekių kokybė neatitinka sutartyje nustatytų reikalavimų, po raštiško Pirkėjo pranešimo Pardavėjas turi prekes pakeisti per sutartą laiką kartu pristatant jas lydinčius dokumentus bei atlyginti visus atsiradusius pagrįstus nuostolius (jeigu tokių buvo). Pavėlavus pakeisti prekes nustatytu terminu, Pardavėjas moka Pirkėjui 50 % dydžio nuo laiku nepakeistų prekių vertės (bet ne didesnius kaip 60,00 Eur (šešiasdešimt eurų, 00 ct) dydžio) baudą

bei atlygina visus pagrįstus nuostolius, atsiradusius dėl prekių tiekimo sutrikimų. Pardavėjas baudą privalo sumokėti ne vėliau kaip per sąskaitoje faktūroje ar pareikalavime nurodytą terminą.

Globos namų valgykloje ir visuose skyriuose gerai matomoje vietoje gyventojams sudaryta galimybė susipažinti su kiekvienos dienos valgiaraščiu (nurodant visus faktiškai patiekiamus maisto produktus, patiekalus, gėrimus ir užkandžius ir jų kiekius), Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontaktais (kreiptis maitinimo organizavimo klausimais), juridinių ar fizinių asmenų, teikiančių maisto produktų tiekimo paslaugas, sąrašu.

Globos namų interneto svetainėje www.zarasusgn.lt skelbiama vieša prieiga: Tvarkos aprašas, juridinių ar fizinių asmenų, teikiančių maisto produktų tiekimo paslaugas, sąrašas.

Globos namuose nustatyta gyventojų ir darbuotojų asmeninio maisto laikymo tvarka.

Periodinius patikrinimus vykdo globos namų direktoriaus 2023 m. vasario 21 d. įsakymu Nr.3-12 sudaryta komisija „Dėl komisijos sudarymo periodiniams patikrinimams valgykloje, maisto sandėliuose, virtuvėje, trumpalaikio maisto saugojimo patalpose sanitariniu – higieniniu reikalavimų vykdymo maisto bloke“. Komisijos nariai nesusiję su maisto padalinio darbu, todėl išlaikomas „keturių akių principas“. Komisija tikrina ar darbuotojai, vykdantys maitinimo organizavimo veiklas, užtikrina visų teisės aktų nuostatų tinkamą įgyvendinimą visuose maitinimo organizavimo etapuose (tinkamas maisto produktų priėmimas iš tiekėjų ir išdavimas maisto gamybai, maisto gamybai naudojami kokybiški maisto produktai, maisto produktai tinkamai saugomi ir t.t.).

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnybos Utenos departamentas 2022 m. balandžio 6 d. atliko patikrinimą, kurio metu rado kelis trūkumus. Apie nustatytus trūkumus globos įstaigą informavo pateiktu aktu: 2022 m. balandžio 6 d. „Viešojo maitinimo įmonės patikrinimo aktas“ Nr. 66VMIP-341.

2022 m. balandžio 8 d. buvo sudarytas trūkumų šalinimo planas, kuriame nurodoma pažeidimo esmė, priemonės pažeidimui pašalinti, terminas iki kada pašalinti pažeidimą.

Visi Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Utenos departamento nustatyti trūkumai buvo pašalinti.

Visi darbuotojai, vykdantys funkcijas, susijusias su maitinimo organizavimo ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole (tame tarpe ir po priimto teisės akto patvirtinimo į pareigas naujai priimti darbuotojai), yra supažindinami su visais teisės aktais reglamentuojančiais maitinimo organizavimo tvarką globos namuose.

Jokių skundų, tame tarpe anoniminių dėl maitinimo organizavimo nebuvo gauta.

Išanalizavus globos namų maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrolės sritį pagal korupcijos prevencijos pasireiškimo tikimybės nustatymo kriterijus, įvertinus esamą tvarką, galima teigti, kad maitinimo paslaugų organizavimo teikimas yra tinkamai reglamentuotas, vertinimo metu pažeidimų nenustatyta. Per analizuojamą laikotarpį nebuvo nei raštiškų, nei žodinių pranešimų apie galimus korupcijos pasireiškimo pobūdžius.

Atlikus korupcijos pasireiškimo analizę, galima teigti, kad išanalizuota sritis yra visiškai saugi ir korupcijos pasireiškimo tikimybė neegzistuoja, rizikos veiksniai nenustatyti. Nenustačius vidinių korupcinio pobūdžio pažeidimų, darytina išvada, kad antikorpucinė veikla vykdoma tinkamai ir yra efektyvi.

Komisijos pirmininkas

Simonas Mikštas, vyriausiasis socialinis darbuotojas.

Nariai:

Valentina Ilčiukienė, direktoriaus pavaduotoja socialiniams reikalams.

Nijolė Šinkūnaitė, vyriausioji slaugytoja.

Inga Klasinskienė, maisto padalinio vadovė.